

Med zadnjimi večjimi naložbami v štorski jeklarni je bila nova linija za luščenje jekla, vredna 3,6 milijona evrov. Vse ostale večje naložbe, ki jih je načrtovalo za letos in prihodnja leta, je moralo podjetje preložiti. (Foto: Štore Steel)

Štore Steel v težavah, a glavni direktor zagotavlja:

»Brez skrbi, ne bomo pokleknili«

Med podjetji, ki jih »tepe« kriza v avtomobilski industriji, je tudi Štore Steel. Težave zaradi ohlajanja avtomobilske dejavnosti so se začele že konec leta 2018 in se potem nadaljevale vse lansko leto, letos pa so se poglobile z ukrepi zaradi pandemije novega koronavirusa. V zadnjem času se je v javnosti pojavilo več namigov, da je štorska družba pred zlomom, kar pa nikakor ne drži. »Res imamo velike težave zaradi pomanjkanja naročil in smo v zadnjih mesecih večkrat ustavili proizvodnjo. Res smo prvo polletje poslovali z izgubo, ampak pokleknili ne bomo,« pravi Jani Jurkošek, glavni direktor Štore Steel.

JANJA INTIHAR

V štorski jeklarni so se z zmanjševanjem naročil soočili že konec leta 2018, težave so se nato nadaljevale in poglobljale v letu 2019. Rezultata zaostrenih razmer na trgu sta tako lani bila za nekaj več kot 13 odstotkov manjša količinska prodaja jekla kot leto prej in za skoraj 19 odstotkov nižji prihodki od prodaje, ki so znašali 113 milijonov evrov. Krepko nižji je bil čisti dobiček. V podjetju so načrtovali, da ga bo 6 milijonov evrov, a ga je bilo 2,8 milijona evrov. Bilo bi ga še manj, če ne bi začeli uvajati različnih ukrepov za obvladovanje stroškov. »Ker so se razmere v avtomobilski industriji, ki je naš najpomembnejši kupec, slabšale in se je povpraševanje na trgu zmanjševalo, smo začeli stroške zmanjševati z različnimi ukrepi. Med drugim smo ukinili nadurno delo, tistih, ki so odšli v pokoj ali zapustili podjetje, nismo nadomestili z novimi zaposlenimi, zadnje tromesečje smo uvedli 36-urni delovni teden, predstavili smo tudi nekatere naložbe,« našteva glavni direktor Jani Jurkošek.

Maj, junij in julij samo »polovička«

V takšnih razmerah so v Štore Steel konec lanskega leta pripravili poslovni načrt za leto 2020. »Ker razmere niso bile pravo nič optimistične, smo prvo polovico leta načrtovali dokaj konzervativno, a smo

pričakovali, takšne so bile tudi evropske in svetovne napovedi v avtomobilski industriji, da se bo v drugem tromesečju stanje začelo izboljševati in da bo avtomobilska proizvodnja prvič po septembru 2018 spet začela zmerno rasti. Prve tri mesece smo celo presejali naše načrte, tudi za april je bilo zadosti naročil, a se je potem zgodila razglasitev pandemije. Morali smo vložiti veliko naporov v prepričevanje ljudi, da je treba proizvodnjo nadaljevati. Zaposleni so mislili, da se je treba za 14 dni skriti in bo potem vse v redu. A smo bili odločeni, da bomo delali, dokler bomo imeli dovolj surovin, naročil in delovne sile. Zaposlenim smo rekli, naj tisti, ki se bodo počutili ogrožene, ostanejo doma, bomo pač sestavili samo dve izmeni. Naši kupci so nas prosili, naj dokončamo njihova naročila. Čeprav so mnogi že ustavili proizvodnjo, so si želeli povečati zaloge. Tudi mi smo takrat povečali svoje zaloge, saj nismo hoteli tvegati, da bi zaradi težav s prevozi surovin iz drugih držav morali ustaviti proizvodnjo,« pripoveduje Jani Jurkošek.

Ker so v podjetju dvomili, da bo vsa naročila za april treba tudi izpolniti, saj so mnogi njihovi kupci že zaprli svoje tovarne, so vsa naročila znova preverili. Bilo jih je strah, da bi porabili obratna sredstva, izdelki pa bi ostali v Štorah. »Kupci so blizu 30 odstotkov svojih naročil predstavili in

25. aprila smo tudi mi prvič ustavili proizvodnjo. Od takrat naprej smo delali samo toliko, kolikor je bilo naročil. Bilo pa jih je kar 50 odstotkov manj kot običajno. V maju, juniju in juliju smo zato delali le polovico meseca,« pravi Jurkošek. Posledica takšnega stanja se je, seveda, odrazila v poslovnih rezultatih. Do aprila je podjetje še poslovalo z dobičkom, maj in junij pa sta bila tako slaba, da je bil ob koncu prvega polletja čisti poslovni izid negativen. »Izguba je znašala nekaj manj kot 1,5 milijona evrov, vendar če upoštevamo amortizacijo, smo še vedno na zeleni veji,« pojasnjuje glavni direktor.

Jani Jurkošek, generalni direktor Štore Steel: »Lansko poslovno leto je bilo zelo zahtevno, leto 2020 je še težje.« (Foto: arhiv NT, SHERPA)

Izkoristili vse ukrepe

Za drugo polovico leta v Štore Steel načrtujejo blago okrevanje, vendar velikega odboja ne pričakujejo. Jurkošek pravi, da so napovedi za avgust optimistične, saj je povpraševanja toliko, da bodo pokrili 80 odstotkov svoje proizvodnje. Pravi pokazatelj, ali se razmere res izboljšujejo, pa bosta september in oktober. Ob tem meni, da je bilo dno že doseženo in takšnega krča, kot je bil v aprilu in maju, ne bo več.

Jani Jurkošek zato upa, da po 10. avgustu, ko se bodo zaposleni po 14-dnevnem kolektivnem dopustu vrnili na delo, ne bo več treba prekinjati proizvodnje, čeprav takšna nevarnost še vedno obstaja. Naročil za avgust bo dovolj, dobro kaže tudi za september. V preteklih mesecih je podjetje izkoristilo vse ukrepe, ki jih je država sprejela za premagovanje krize v gospodarstvu, od krajšega delovnega časa in čakanja na domu do prestavitve plačevanja posojil in odložitve plačila davkov iz dobička. V dveh mesecih so na račun ukrepov, povezanih z delom, že pridobili nekaj manj kot milijon evrov. Za posamezne obrate koristijo različne ukrepe – ponekod so uvedli čakanje na domu, drugod so skrajšali delovni čas. Jurkošek pravi, da so imeli s prepričevanjem države, da takrat ko delajo, morajo delati dva tedna skupaj, kar nekaj težav. Stroški za zagon proizvodnje so namreč zelo visoki, zato ne bi mogli delati le po nekaj dni v tednu.

Bo ob koncu leta vendarle dobiček?

Največji izvozni trg štorske jeklarne je Nemčija, pomemben je tudi italijanski trg. Jurkošek pravi, da je bil upad naročil na vseh trgih enak, različen pa glede na to, iz katere panoge so kupci. Najbolj so občutili upad naročil avtomobilske industrije, podobno lahko v prihodnjih mesecih pričakujejo v energetiki. V Sloveniji je njihov pomemben kupec Unior, ki je sicer tudi največji posamični lastnik podjetja. Sredi marca je Unior, ki je prav tako odvisen od avtomobilske industrije, ustavil večino svoje proizvodnje. Samo zaradi upada naročil zreškega podjetja so v Štorah imeli za 15 odstotkov nižjo količinsko prodajo. Kot pravi Jurkošek, so iz Uniorja za avgust spet dobili naročila, dobro kaže tudi na vzhodu Evrope, le s kupci iz Nemčije

nimajo še nobenih dogovorov. Že ves čas, brez prekinitev, pa dobivajo naročila Uniorjevega podjetja na Kitajskem.

Glavni direktor Štore Steel še ne ve, ali bo podjetje zabeležilo izgubo tudi ob koncu leta. Vse bo odvisno od hitrosti okrevanja domačega in evropskega gospodarstva, pravi. V podjetju so naredili nekaj scenarijev, kaj se jim lahko zgodi do konca leta. »Z likvidnostjo nimamo težav in jih tudi ne pričakujemo. Če se bodo razmere na trgu izboljšale, lahko računamo tudi na dobiček,« je optimističen Jurkošek. V podjetju so sicer za letos načrtovali 103 milijone evrov prihodkov od prodaje. Ustvarili naj bi jih 80 milijonov evrov, kar pomeni 21-odstotni upad.

Brez odpuščanj in zniževanja plač

Kljub težavam vodstvo štorske jeklarne ne razmišlja o odpuščanju. »Nismo prvič v krizi, čeprav takšnega upada proizvodnje, kot ga je povzročila korona, ni bilo od leta 2009. Vendar podjetja ne bo konec, daleč od tega, saj smo se zelo zgodaj začeli pripravljati na krizo. Poleg tega smo zdaj v drugačni kondiciji, naša finančna slika je boljša, kot je bila leta 2009. Zadnjih nekaj let smo imeli visoke dobičke in smo lahko zmanjšali zadolženost, več smo tudi investirali. Z vsemi ukrepi, ki smo jih uvedli zaradi zagotavljanja likvidnosti, bi lahko prebrodili tudi daljšo krizo,« pojasnjuje Jurkošek in poudarja, da v podjetju preprosto ne morejo zmanjšati svoje »posadke« ali ukiniti katero od izmen. »Ko pri nas delamo, mora biti proizvodnja organizirana v treh izmenah. Zato števila zaposlenih ne moremo zmanjševati. Zaradi odhodov v pokoj, ki jih nismo nadomeščali, se je v zadnjem obdobju število zaposlenih zmanjšalo za trideset, tako da nas je zdaj v podjetju 500.«

V Štore Steel za zdaj ne razmišljajo niti o znižanju plač.

»Lahko rečem, da zaposleni, ki se sicer počutijo dokaj negotovo, krize v svojih žepih še niso občutili. Vsa izplačila so redna, v začetku leta so se v skladu s kolektivno pogodbo plače zvišale za dober odstotek, izplačali smo tudi regres. So se pa znižale plače vsem, ki imajo individualne pogodbe. Uprava, ki ima že sicer zaradi izgube 20 odstotkov nižje osebne dohodke, se je odrekla tudi izplačilu variabilnega dela plače. Letos so se tudi lastniki odrekli delitvi lanskega dobička,« pojasnjuje Jani Jurkošek.

Naložb bo manj

Eden od ukrepov, ki so jih v štorski jeklarni sprejeli za obvladovanje stroškov, je bila tudi prestavitev nekaterih naložb. Tako so med drugim preložili podpis pogodbe za nakup 3,5 milijona evrov vredne indukcijske linije za izdelavo poboljšanih jeklenih palic. V avtomobilski industriji je namreč povpraševanje po poboljšanih jeklih vse večje, zato jih želijo izdelovati tudi v Štorah. Kdaj bodo v tovarni lahko postavili novo linijo, Jani Jurkošek ta trenutek še ne ve. Prav tako tudi še ne ve, kaj bo s 15-milijonsko naložbo v center sekundarne metalurgije v jeklarni. »Gre za postavitev dveh novih peči in za prilagoditev celotne infrastrukture in logistike. Srce tega centra bo vakuumna peč, ki nam bo omogočala odplinjevanje taline, kar zopet pomeni izdelavo jekel z višjo dodano vrednostjo. Zdaj marsikaterega naročila ne moremo sprejeti, ker tega nimamo,« pravi Jurkošek. V skladu s srednjeročnim načrtom bi morali letos pripraviti vse tehnične podrobnosti naložbe in izbrati dobavitelje, center pa bi morali začeti postavljati naslednje leto. »Vse to je zdaj preloženo, do kdaj, ne vem, saj od lastnikov ne pričakujem kakšne dokapitalizacije. To pomeni, da bomo odvisni od lastnih sredstev,« napoveduje Jurkošek.